

130
Dn. Biblioteca Palatului Cultural
Arad

TRĂSĂCĂ

Organ de afirmare românească

Inscris sub Nr. 13/1938 Trib. Arad

ABONAMENTE:

Abonari — — Lei 200.— Banci, industrii, inst.
An — — — Lei 500.— part. și publice Lei 2000.—

**APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET**

**Redacția și Administrația:
ARAD, Str. CLOȘCA Nr. 7**

Duminică va avea loc plebiscitul

Cetățenii dela 21 ani vor vota oral cu „DA” sau „NU”
Proclamația d-lui gen. Antonescu către țară:

ROMÂNII

În istoria noastră străveche cu tradițiile ei bătrâne, și suflul care străbate lăcașul conducătorilor, să-și înțeleze răspunderile pe față poporului.
Credincios tradiției și comandamentelor istoriei noastre, dornic să vedesc lectura poporului românesc obiceiurile politice sănăsoase, cari s'au așezat în lume, hotărât să vă cer aprobarea voastră asupra guvernării mele dela 6 Septembrie până azi.
Am luat conducerea țării

în coasuri de desuădejde și prăbușire.
Am purtat conducerea dealungul a șase luni de sbucium și de încercări neînchipuit de grele.
Pentru a duce mai departe povara neamului, am nevoie de mărturia încrederii voastre.
Nimic din ceea ce am săvârșit nu vă este necunoscut. Numai piedecile și durerile nedrepte le-am ascuns în cugetul meu.
Cela ce pot să vă spun este, că guvernarea mea s'a întemeiat pe cea mai curată cin-

ste și pe munca cea mai apringă; că nimic din acțiunea mea nu a părăsit nici un drept al neamului; și că am făcut tot ce un om putea încerca pentru ca să păstrez Națiunea, Statul și fiecărui Român, onoarea și liniștea, siguranța și averea, dreptul la muncă și la respect.
Cu credința în dreapta voință judecată, vă chem să vă roștiți cuvântul.
Trăiască Națiunea Română! Trăiască Majestatea Sa Regele!
G-ral ION ANTONESCU
București, 25 Febr. 1941.

Opera constructivă a Germaniei în războiu

La ora Germaniei dela posturile de radio românești, care a avut loc Miercuri, 19 Februarie 1941, d. dr. Oreste A. Anastasiu, laureat al Academiei Române, a vorbit despre politica de construcții în Germania național-socialistă. Dăm mai jos, în rezumat, această interesantă expunere:

(ESS). — Imediat după prăbușirea puterii, partidul național-socialist a început să rezolve problema socială a locuitorilor și — potrivit statisticilor oficiale din anii 1934—1938 — să pună la dispoziția muncitorilor și a tineretului circa 300.000 apartamente pe an. Chiar și în cursul anului 1939, când Germania a fost nevoită să întreprindă campania din Polonia pentru ca să sfârșim încercuirea organizată de Anglia, s'au construit în Reich 220.224 locuințe.

Pentru a realiza această uriașă operă de construcții, de mare însemnătate socială, Germania nu se putea adresa la învechită tehnica financiară, practică până atunci. Stabilind un echilibru între materia lui de construcții și mâna de lucru, național-socialismul a putut traduce în fapt toate proiectele. Afară de aceasta, dreptul de ipotecă a fost preluat de stat, astfel ca toate necesitățile financiare să poată fi acoperite. Societățile de construcție nu s'au mai condus după principiul capitalist de a construi locuințe, economisind cât mai mult teren, ci au ținut seamă de condițiile de estetică, și de sănătate.

La 15 Noembrie 1940, Führerul a însărcinat pe dr. Ley să realizeze programul de construcții pentru

următorii 10 ani. În acești zece ani, vor fi construite în Germania nu mai puțin de 6 milioane locuințe, ceea ce înseamnă 6.000 de locuințe care vor fi puse la dispoziția poporului german în fiecare an. Din numărul acesta, 4/5 vor avea 4 camere de locuit, bucătărie, baie și atenanse, construite după cele mai moderne principii și ținând seamă de condițiile sanitare.

Măreția realizărilor de până acum nu poate fi concepută decât dacă se ține seamă că, în primii ani de regim național-socialist, s'au făcut în același timp cutostradele, fortificațiile dela vest și înarmarea, cu ajutorul căreia Führerul transformă lumea. În clipa în care omenirea își va afla liniștea și când transformarea ei se va produce, această nouă ordine, potrivit celor care s'au realizat până acum în Germania, va fi o ordine a dreptății sociale, în care fiecare om va avea locul, la care munca ce prestează îi dă dreptul.

Indată după ce a fost terminată campania din Polonia, Rudolf Hess, înlocuitorul Führerului, a dat prima lovitură de lopată la lucrările pentru construcția canalului Oder-Dunăre, care va lega regiunea industrială a Sileziei cu Sud-Estul. Canalul Rin-Main-Dunăre, visul unui mileniu, pe care a încercat să-l realizeze și Carol cel Mare, va lega în câțiva ani centrul industrial al Europei cu Sud-Estul. Prin aceasta, și România își va afla înflorirea, cu ajutorul căreia va rezolva toate problemele sociale și culturale.

Documente din 816 până la 1939

În luna aceasta, pentru prima oară Arhiva de Stat din Minoritenplatz, Viena, Arhiva Sfântului Imperiu German de națiune germană” infățișează prețioasele sapieze marelui public într-o poziție. Din cele 70.000 de documente, peste 100.000 de sarcini și 3000 de manuscrise care se păstrează în această arhivă, au fost alese cele mai însemnate pentru a reo imagine a istoriei Reichului și a Austriei. Unele din aceste prețioase documente sunt cunoscute publicului, de pildă actele familiare imperiale, care infățișează tragedia dela Mayerling; cele mai însemnate documente au fost însă până acum unele secrete. Expoziția cuprinde o secțiune a regilor

și împăraților germani dela 816 până în 1500, cu luarea Austriei, renumitele falsificări din 1356 ale ducelui Rudolf IV. și Pacea dela Pressburg din 1441. O grupă „Jidovul rătăcitor” arată documente din evul mediu, din secolul al XIII-lea și XIV-lea, dând o privire generală asupra politicii financiare a jidovilor și a legilor de atunci împotriva lor. O secție specială arată luptele între protestantism și catolicism, tezele lui Luther, documente din războiul țărănilor etc. Războiul de 30 de ani este ilustrat prin manuscrisele ale lui Gustav Adolf, Wallenstein, Tilly, Pappenheim și raportul original al unui participant la uciderea lui Wal-

lenstein cu o observație a lui Piccolomini. Epoca modernă începe cu o scrisoare a Mariei Theresia și duce până la cererea de demisie a lui Metternich în 1848. Deasemeni se pot vedea în original 16 declarații de războiu în contra Austro-Ungariei. Ultima secțiune, a timpurilor moderne este intitulată: „Dela ștutul pitic la cel de al treilea Reich” și arată Tratatul de pace dela St. Germain, așa numitele protocoale romane, manifeste și încercarea plebiscitului fals de către Schuschnigg, ultima decizie a guvernului austriac pe Ballhausplatz, care a decretat, la 13 Martie 1938, reunirea cu Reichul german.

IUBIRE!

de: Coriolan Barbat

Mă închin ție Iubire, tu suflet al meu, care ai desăvârșit totul. Tu viață firelor de iarbă și insuflăști rotirea vertiginoasă a soarelui, a lumii și a milioaneilor de ființe în universul nemărginit. Tu ești în zumzetul mălăii al neînțelegerii și în cripătele paserilor fecundate de puterea învinșă. Tu izbucnești din flăcări ce însoțesc tunetele uraganelor și tu împodobești cerul cu minunate curcubeie când mânia naturii se potolește. La chemarea ta apar imaculați ghioceri sărutați de razele tânăr și primăvăratic. Tu ești viața mielului drăgălaș simbol al nevinovăției divinului Iisus și fluierul îmbrăcați în straie multicolore ce zboară slobod în zigzaguri

jucașe deasupra câmpilor și grădinilor înflorite.
Ție îți datorează existența și coroana creației: Omul înțelept cu creierul străbătut de fulgerele gândirii, care s'a ridicat pe aripile spiritului și cu ajutorul muncii, — această scară a lui Iacob, — a ajuns până la înțelegerea lui Dumnezeu, al cărui fiu a devenit.
Iubire, tu forță a toate creatoare și a toate distrugătoare, pe tine te slăvesc poetii inspirați și către tine zboară binecuvântarea și blestemele ființelor acestei lumi. Tu deschizi inima fecioarei virgine, după cum la porunca ta căsare și micul ghiocel, când sosește primăvara. Tu aprinzi în inimile noastre fiacăra dorințelor alimentare de focul sacru și nestins de pe altarul maternității. Tu dai arma învingătoare în

mâna adoratorului în lupta pe viață și pe moarte pentru cucerirea ființei iubite. Chemarea ta imperioasă răsună în suteratul și nepelor în diminețile negaroase și la porunca ta își deschid fabricile porțile lor grele înaintea legiunilor de muncitori grăbiți. La îndemnul tău se vestezesc, în dogoarea cptoarelor infernale, turnătorii de fier și bătăile tale ritmează în bătăile ciocanului din mâna tinichigului urcat pe acoperșurile clădirilor sgărie nouri. În numele tău împrăștie sămăntătorul în brazda ogoarelor sămănta nemuritoare și fecundă, germinatoare de nemărginite valuri ondulate. În numele tău și pentru tine lucrează toată lumea. În numele tău lucrează țesătorii, când suveica sprintenă întretește fire de beteală în vălul alb de mireasă. Salăhorul ducând grinzile și cărămizile la casa fericii și sădind trandafirii în grădina celor fericiți, te cântă pe tine, Iubire. Sub pavilionul tău plutesc corăbii

le și aleargă trenurile repezi spre cele patru puncte cardinale, povara lor este sărutul care ne îndreapăste viața răstignită. În numele tău pregătește timplarul leagăne pentru nouii născuți și coseșuguri pentru cei ce părăsesc hotarele vieții. Sub ămboldul tău își deschide gura gustorul prăvălia lui și sub ămboldul tău stă gârbovit funcționarul peste dosarele prăfuite. În numele tău reiază geniul lumii noi și pe tine te caută savantul în celula microscopică și în misterele chimiei. Pentru tine ucide asasinul și în numele tău creiază artistul. Pentru tine delapidază tânărul usuratic și din cauza ta își adună averea blestemată sgărcitul bătrân libidinios. Phidias a cioplit simbolul tău pământesc în marmoră peoteleană, icoana ta a urmărit-o Michelangelo în visurile lui înfrigorate de artist, tu ești pivotul viu în tragediile lui Shakespeare, focul tău vulcanic arde în poeziile lui Emine-

scu, abizul tău fără fund îl analizează Dostoevsky în rominele sale, fecunditatea ta binecuvântată o cântă Zola în operele sale. Tu ești visată, cântată și modelată de toți visătorii, scriitorii și artiștii. Tu ești născută cu lacrimi de către Precurata Fecioară Maria pe acest pământ, între femei. Cine poate deslega taina ce te învâluie? Numenea nu știe cine ești, doar o simțim cu toții că tu ești legea și tu ești nelegiuirea, că tu ești dreptatea și perfidia, că tu ești martiriul sfinților și tu ești steaua călăuzitoare a celor păcătoși, că tu ești viață și moarte. Tu ești spiritul lui Dumnezeu! Tu sălășuiești într'un atom și cuprinzi totuși în tine Nemărginirea toată!
Mă închin ție, Iubire, eu omul robit suferinței și îngrădit între hotarele vieții!

CORIOLAN BARBAT

Informațiuni

Aproape 3000 de ferme din Guvernământul General lucrează intens la sporirea producției agricole. Se urmărește în primul rând sporirea culturilor de sfeclă. După însămânșările făcute până acum, producția de zahăr din Guvernământul General se va dubla.

Mobile: Dormitoare, sufragerii și combinate;
bune și eficiente la încălzire

Ștefan Csallós
ARAD
Calea Șaguna No. 184
Cu autobusul Nr 6

În institutele catolice pentru studii teologice din Germania, erau înscriși, la cursuri, la sfârșitul anului 1940, 1238 studenți, care studiau teologia catolică. Această cifră se referă numai la institutele episcopale și nu cuprinde pe acei studenți, care fac aceleași studii la universitățile și școlile superioare ale Statului. În numărul acestor studenți, sunt cuprinși și 39, aflați sub drapel, dar trimiși în concediu pentru continuarea studiilor.

Nu numai la Paris, ci în toate orașele franceze, cursurile de limbă germană sunt foarte cercetate. Astfel la cursurile de limbă germană, care s-au deschis în luna Ianuarie la Bordeaux, s-au înscris peste 1.000 cursanți francezi.

Au fost regăsite arhivele orașului Ostende

Arhivele orașului Ostende, precum și cele ale Oficiului maritim din Ostende și Nieuwport, care se pierduseră în timpul ostilităților din Franța, au fost regăsite acum la Lisieux și readuse la locul lor.

O nouă linie aeriană

O nouă linie aeriană a fost inaugurată între localitățile Las Palmas și Tenerife. Prin această linie, insula Tenerife a fost legată cu rețeaua aeriană a Spaniei. Primul avion sosit pe aeroportul Los Rodeos din Tenerife a fost un bimotor, în care luase loc directorul aviației civile spaniole, Juan Bone.

Cuvinte profetice din 1841 asupra Gibraltarului

Generalul von Goeben, eroul de la St. Quentin, a petrecut 4 ani în Spania, luptând — în etate de 20 de ani — alături de „Carliști” pentru „cauza legitimă”. Reintors în Germania, el și-a scris amintirile. În cartea sa, „Patru ani în Spania”, apărută în 1841, el povestește cum a fost transportat, prizonier fiind, de la Cadiz la Valencia. Drumul ducea pe la Gibraltar. Foarte impresionat, el scrie, la adresa acestei fortăreți engleze, următoarele rânduri profetice: „Măiestruos se înalță din valuri masa stâncoasă, care a căzut în mâna Britanilor din cauza neglijenței cumpărate a apărătorului ei; prin tinere”.

cedarea ei, nepotul lui Ludovic XIV (Filip V al Spaniei) a plătit recunoașterea dominației lui. Transformată cu artă într-o fortăreață aproape inatacabilă, Gibraltarul este acum cea mai importantă dintr-acele stațiuni, cu care spiritul de dominație al Angliei a știut să înconjoare Europa și chiar globul, creînd antrepozite pentru comerțul său, baze și refugii pentru flota sa. Această stațiune îi va putea fi smulsă abia atunci când ostașii ei războinici, până în prezent neînvinși, care au făcut din mândra insulă o regină a mării, vor trebui să cedeze unui rival plin de forțe tinere”.

Expoziție de cărți germane la Stockholm

Ca urmare la invitația ministerului instrucției publice din Suedia, guvernul german a aprobat organizarea unei expoziții a cărților germane la Stockholm. Expoziția va cuprinde literatură, artă și știință. Un stand special se va amenaja pentru arta grafică. Concomitent cu expoziția de la Stockholm, mai mulți învățați vor ține conferințe în orașe suedeze despre literatura germană contemporană. (RDV)

Celebrii skiori germani Bradl, Weiler, Gustl Berauer, Palme și Klopfer

EPIGRAMĂ

unei domnișoare

Te crezi a fi mare regină
Între reginele din sat,
Eu cred c'o curcă ce suspină
Cu mult în urmă te-a lăsat.
Titu Mihăescu-Răsvad

COLȚUL VESEL

Nu s'ar mai sfârși

— I-am spus anumite lucruri dureroase...
— Și?
— Mi-a dat o palmă.
— Și nu i-a dat-o înapoi?
— De ce s'o dau înapoi? Dacă i-aș fi dat-o înapoi, aș fi primit alta și ar fi trebuit să dau din nou. Și așa nu s'ar mai fi sfârșit niciodată.

Motiv mai serios

— De ce ai lăsat-o?
— S'a măritat sora mea.
— Asta nu-i un motiv să stai acasă.
— Păi, n'ci n'am stat acasă. M'am dus la plimbare cu copilul sorei mele, ca să nu-l vadă nimeni...

Unu de ieri

— M'a trimis conța să-mi dati un iepure.
— Spune-i că astăzi sunt mai scumpi.
— Atunci dați-mi un iepure de ieri!

Putea să știe

— Dacă aș fi știut înaintea de nuntă, că ești atât de prost, nu m'aș fi măritat cu tine.
— Acest lucru puteai să știi din faptul că, te-am luat de nevastă.

Sfat practic

— Sufăr de friguri galbene... și uneori, când mă irită, văd roșu înaintea ochilor... și atunci îmi vin gânduri negre... așa că nopțile nu le mai dorm, sunt nopți albe...
— Bine domnule, cu atâtea culori câte ai, deschide-ți un magazin de vopsele.

Ce e de făcut

— Dragă domnule doctor! Soacrei mele i-a ieșit falca de jos din încheietură și nu mai poate vorbi.
— Via numai decă! —
— Nu e așa grabă mare! domnule doctor. Măine, spre seară, dacă vă e drumul pe la noi, puteți veni să vedeți ce e de făcut.

Ce-o fi înțeles?

— Cum o duci?
— Greu.
— Dar bărbatul d-tale?
— A plecat într-o zi și nu s'a mai întors.
— Și nu ți-a lăsat nimic?
— Ba mi-a lăsat trei copii.
— Toți trei minori?
— O! nu... căci sunt m'ci și nu pot munci încă!

Armuri de cavaleri medievale pentru piloții britanici

(ESS). — Zăarul englez „Daily Mail” comunică din New-York că, Anglia a comandat în America armuri pentru piloții din RAF. (Royal Air Force). Aceste armuri sunt executate de fabrica Breeze din Elisabeth (New-Jersey) și se aseamănă foarte mult cu acele ale cavalerilor din Evul mediu. Ar fi fost mai simplu pentru ministrul armamentului din Marea Britanie, dacă ar fi făcut, la colecția de armuri din Turnul Londre, apel.

COLȚUL LITERAR

Cu fiecare slovă care-o scriu...

Cu fiecare slovă care-o scriu...
Din călimara de argint
Aștept târziu,
Adunând din neant
Și din zenit,
Poemul zăbrentit...

Cu fiecare slovă care-o scriu...
Prin tuteii uzi
De scuipatul cald de ingeri,
Adun tristețile de ieri
Din miriștea de stihuri...

Cu fiecare slovă care-o scriu...
Adun din cerul s'ntiui,
Cu mâna udă
Stele d'aur
Și de azur,
Pentru sufletul neprăhănit
Răspit hăt departe spre zenit...

MIHAIL V. SEMLECAN

Să bem...

de Titu Mihăescu-Răsvad

Să bem din cupa noastră plină
Vin din via de cotnar,
Să nu lăsam o picătură,
Să mai rămână în pahar.

Să bem cu toți, să petrecem,
Să nu gândim la ce va fi,
În viața asta cu toți trecem
Și nu ștu a mâne de-om nui fi.

Nu vă gândiți la fapte triste,
Care s'au scurs rând, pe rând,
Gândiți-vă la vinul dulce,
Pe care-l beți azi petrecând...

Din caietul unui școlar

Am cules cu mâna udă,
De-alta trudă
Slovele acestui poem,
Din miriști de suflet —
Pe margine de caiet...

Și le-am risipit apoi,
Prin velnite de zăvoi
Și'n strune de vioară,
Am risipit
O lăniște amară...

Am cules cu truda unui homat,
Poemul transcendental
Din licăre de stele
Și de candelă...
Și-am înălțat cucernice —
Cu truda unui doc —
Catapetesme peste veac...

IEREMIE CLUGERU

Unde este aurul Franței?

Agentia „Inter-France” s'a ocupat recent cu problema aurului francez. Maresalul Pétain a declarat recent unui corespondent dela „New-York Times” că Franța nu mai posedă aur sau devize. Se pune întrebarea unde sunt cele 100 miliarde aur francez. Căci în 1940, Franța mai posedă 115 miliarde, în Mai 1940, încă 100 miliarde, iar astăzi nu mai are nimic. Se știe că-o parte din aur a fost transportat la Dakar și că cealaltă parte a fost transferată în USA; dar aurul trebuia să rămână în posesia Franței. Se crede că în această chestiune ar fi jucat un rol deosebit fostul ministru de finanțe Reynaud. S'ar putea să se fi încheiat acorduri secrete, în cadrul tratatului dintre Reynaud și Marea Britanie din 12 Decembrie 1939 și 28 Mai 1940, prin care să se fi dat Angliei dreptul să dispună de aurul francez. În cazul acesta, explicația de ce Franța nu mai posedă aur este foarte simplă.

Pe un aerodrom german: Motoarele sunt puse în mișcare prin pomparea de aer cald pentru a grăbi aprinderea

RECENZIE

Mircea:

ce s'au prăbușit frontierele noastre (Violență șarjă politică)

Arad, a apărut recent o cără de dureroasă adunare a retragerii din scrisă cu multă răsunare vrednic și priceputar orădean — după ce stabilit în Arad — Mircea.

„Ce s'au prăbușit frontierele noastre”, această broșură vrea să mai deslușească întreaga clică de ani orgolioși din Orașul vremea de dinaintea este o cărțuie scrisă pentru fiecare dintre Români s'au cutremurat încă atunci, când întregii țărani, au fost și închiși deavalmașane de vite, și pentru cetățean al statului care în anii de epocă a virtuții strămoșilor epoca dintre anii 1839, — a rămas cu mânerândă să privească se surpa o temelie clădită pe corpul însuflețit a sute de jertfiți pentru Nație, ca să se împlinească extrem de egoiste ale

unor politicieni netrebniți și dușmani Patriei.

„Când la conducerea unei cetăți se însemnează prostia, hoția și fudulia, atunci vine prăpădul”, spune d. Paul Mircea. Și afirmă cu această unel dintre cele mai mari adevăruri.

„De ce s'au prăbușit frontierele noastre”, înșiră toată sfâșierea Orăzii: retragerea din orașul acesta a sute și mii de Români, expulzarea intelectualilor și a celor două fețe sfinte ale bisericii din Oradea, precursorii politicieni cari au pregătit tot acest sbucium, etc. Iată câteva rânduri:

„Oradea trăia ceasuri agitate. Firmele scrise românește erau date jos și înlocuite cu cartonajul provizoriu, în termenii de rigoare.”

E cea mai mică barbarie descrisă în această broșură. Cetiți-o și vă veți cutremura de nedreptatea și de durerea ce ni s'a făcut nouă și fraților noștri.

MIRCEA EMANDI

Vindecarea cancerului — în film

Microfilmul arată moartea celulelor canceroase sub asaltul razelor Röntgen

Cine nu vrea să facă o baie de soare, vara pe plajă sau iarna pe zăpada de munte? Studiul fenomenelor chimice din țesutul viu a dovedit însă, în ultimele decenii, că sunt cazuri când trebuie să evităm baia de soare. Pe de altă parte s'a observat că ergosterina pelei se transformă în vitamina D., foarte utilă pentru creșterea oaselor, numai cu ajutorul razelor ultra-violete ale soarelui. Dar lumina soarelui și razele ei ultra-violete nu sunt decât fenomene fizice și nimeni nu știa până acum ce se petrece în corpul nostru, de ordin fizic, sub influența acestor raze. În această direcție au început să facă lumină acum cercetările biofizicienilor. Directorul Institutului Kaiser Wilhelm pentru biofizică d'n Frankfurt am Main, PROF. DR. RAJEWSKY, a comunicat rezultate deosebit de surprinzătoare în cursul unei conferințe intitulată „Acțiunea razelor asupra țesuturilor vii”, rostită în fața Societății Kaiser Wilhelm, la Harnackhaus din Berlin-Dahlen.

reprezentăm mărtimea și acțiunea unei quante, trebuie să ne închipuim că cineva toarnă o linguriță de ceaiu cald în lacul Constanța. Aceiași acțiune, ca ordine de mărime o are și o cantitate de raze Röntgen produse cu o tensiune de 100 kilovolți, atunci când ating un centimetru cub de țesut viu.

Când devin razele primejdiioase?

Profesorul Rajewsky a arătat apoi cum se pot trasa curbe ale acțiunilor razelor asupra fiecărei „unități vii” — fie că este vorba de celule, nucleu de celule sau molecule de protoplasmă. Se poate face o statistică în stare să ne arate cât de des pătrund urme de electroni într'un centimetru cub de țesut, cât de des atins nucleul și câte celule sunt distruse în total. În

felul acesta biofizicianul știe astăzi că razele care ating țesuturile pot produce turburări.

La fel de interesantă a fost reluarea unui film care arăta acțiunea razelor Röntgen, de felurite intensități, asupra celulelor unui țesut canceros. Imaginile de pe ecran dovedeau că rezultatele statistice ale cercetărilor concordau cu fenomenele arătate de cinematograful. Bineînțeles că aparatul cinematografic nu putea să arate imaginile cantelor de lumină. Se vedea însă cum o celulă după alta își bpreau mișcările vii de până atunci și cum se rotunjeau apoi, cu speranța că sub această formă redusă vor rezista mai bine atacului razelor.

Fotografiile luate după 24 și 48 ore pe acest „câmp de luptă” arătau că celulele atinse începeau să se descompună.

șesuri, haine, **HOSZPODAR** magazin: și vopsește **Eminescu 3** prinderea: Stroescu 13 Impregnăm paltoane balon

Anunț

Arad, Nr. 3759/1940 apărut în Bul. Municip. Arad Nr. 20 din 25 Mai 1940, gunoaiete menajere să fie adunate în cutii, găleți, bidouane sau orice vase portative bine încheiate ca ele să poată fi ridicate de un singur om, așezându-le în curte, în imediata apropiere a intrării pentru a putea fi ușor și repede golite în vehicolul din stradă.

2.) Personalul întreprinderii nu poate scoate gunoiul din gropi sau alte depozite mari, spre a-l transporta apoi în coșuri și a-l goli în vehicol, aceasta operație reclamând timp prea îndelungat, care este în detrimentul bunei funcționări a serviciului.

3.) La semnalul clopotului sau avizul personalului întreprinderii eventualele cutii găsite în locuințe să fie aduse și golite fără întârziere în vehicolul din stradă.

4.) Ținem să atragem atențiunea Onor. public, în conformitate cu art. 86 din Regulamentul tarifar mai sus amintit nu intră în noțiunea gunoaietei menajere, gunoiul de animale, focaliile umane, paie, mai mult de 30 kgr. și resturile de zidărie peste 50 kgr. odată, precum și orice alte gunoaie cari derivă din industrii, meserii, profesii, ori agricultură. Aceste urmează a fi ridicate și evacuate conf. dispozițiilor Consiliului de Igienă și Serv. Sanitar al Municipiului.

Este deci necesar ca în asemenea chestiuni cei interesați să se adreseze Serviciului Sanitar al Municipiului.

Intreprinderea Comunală rogă Onor. public a da tot concursul pentru raționalizarea acestui serviciu și a nu cere personalului serviciu cari nu le incumbă, orice rezultat obținut servind ca bază la reducerea în viitor a tarifelor ridicărilor gunoaietelor.

DIRECTIUNEA INTREPRINDERII

Arad, Nr. 3759/1940 apărut în Bul. Municip. Arad Nr. 20 din 25 Mai 1940, gunoaiete menajere să fie adunate în cutii, găleți, bidouane sau orice vase portative bine încheiate ca ele să poată fi ridicate de un singur om, așezându-le în curte, în imediata apropiere a intrării pentru a putea fi ușor și repede golite în vehicolul din stradă.

2.) Personalul întreprinderii nu poate scoate gunoiul din gropi sau alte depozite mari, spre a-l transporta apoi în coșuri și a-l goli în vehicol, aceasta operație reclamând timp prea îndelungat, care este în detrimentul bunei funcționări a serviciului.

3.) La semnalul clopotului sau avizul personalului întreprinderii eventualele cutii găsite în locuințe să fie aduse și golite fără întârziere în vehicolul din stradă.

4.) Ținem să atragem atențiunea Onor. public, în conformitate cu art. 86 din Regulamentul tarifar mai sus amintit nu intră în noțiunea gunoaietei menajere, gunoiul de animale, focaliile umane, paie, mai mult de 30 kgr. și resturile de zidărie peste 50 kgr. odată, precum și orice alte gunoaie cari derivă din industrii, meserii, profesii, ori agricultură. Aceste urmează a fi ridicate și evacuate conf. dispozițiilor Consiliului de Igienă și Serv. Sanitar al Municipiului.

Este deci necesar ca în asemenea chestiuni cei interesați să se adreseze Serviciului Sanitar al Municipiului.

Intreprinderea Comunală rogă Onor. public a da tot concursul pentru raționalizarea acestui serviciu și a nu cere personalului serviciu cari nu le incumbă, orice rezultat obținut servind ca bază la reducerea în viitor a tarifelor ridicărilor gunoaietelor.

DIRECTIUNEA INTREPRINDERII

Atomii sunt puși în mișcare...

În cursul acestor cercetări, omul de știință trebuie să uite cu totul raporturile de mărime obișnuite. El ia contact în acest domeniu cu cele mai mici părțile de lumină și de energie, cu așa numitele quante. Acolo unde o cantitate foarte o substanță oarecare, ea nu atinge decât cea mai mică particulică d'n materia acestei substanțe. Atomul astfel atins este „ionizat”, cum spun fizicienii. Dacă vrem să

Incurajarea creșterii oilor în Slovacia

În Slovacia a fost pus la dispoziție pentru incurajarea creșterii oilor un fond special, care mai întâiu va da posibilitatea să se cumpere pentru 350.000 până la 400.000 coroane oi de primă calitate pentru creștere.

Mașini și instalații industriale germane pentru Iran

Imediat după urcarea sa pe tron Rosa Schah Paklavi, noul domnitor al Iranului, a purces la industrializarea țării sale. Mașinile și instalațiile necesare acestei industrializări sunt importate din Germania. Astfel acum câteva zile au sosit în portul Nochahr instalațiile necesare uzinelor metalurgice dela Kerehs. În același timp a început și construirea unei mari fabrici de ciment la Teheran, care își va putea începe activitatea peste un an. Această fabrică va putea produce 220.000 tone ciment anual, care va servi apoi construcțiilor din Iran. Deasemenea pe tot teritoriul se clădesc diferite fabrici: la Yazd o mare fabrică de textile, o altă fabrică de țesături la Isfahan etc. se proiectează și construirea unor noi și mari silozuri la Tabris, cu capacitate de 30.000 tone de cereale. Aceste solozuri vor fi construite de uzinele Skoda. (RDV)

MAȘINI DE SCRIS

rechizite de birou, repararea mașinilor de scris și stilourilor la **M. Szegfü** Arad, Str. Brătianu Nr. 7 Telefon: 11-44

MARE TÂRG DE MĂRTIȘOARE
Nu uitați să vă aprovizionați de 1 Martie cu cele mai frumoase Mărtișoare, din bogatul asortiment dela **C. HARTMANN** BIJUTIER Arad, Bul. Regina Maria (Palatul Minorităților)

O școală bulgară pentru mașinile agricole

Sofia. — La Gornia Bar'a lângă mașinile școlii au fost comandate în Germania, unde viitorul personal didactic își primește actualmente instrucția. Această școală este a doua în felul ei din toată Europa.

D-na văd. C. HARTMANN anunță că parastasul de 8 ani pentru odihna sufletului neuitatului și celui mai bun soț

COLOMAN HARTMANN

a avut loc Marți 25 Februarie 1941 orele 8 dimineața în biserică Romano Catolică din Arad

Aviz proprietarilor de case

Atragem atențiunea D-ilor Proprietari de case, în mod foarte strâmtor, ca gunoaiete menajere să le adune într'un singur loc în curtea lor, cât mai aproape de poartă, ca oamenii de serviciu să le poată transporta repede și ușor la căruțele respective. Este interzis a pretinde oamenilor de serviciu I.C.A. ca să adune acest gunoi din bucătăriile caselor dela etaje, sau să le aducă d'n fundul curților. Se atrage atențiunea, că acei proprietari cari nu se conformă acestor dispozițiuni, întârziind și împiedicând astfel bunul mers al serviciului, riscă să rămână cu gunoaiele necărate d'n propria lor vină.

INTREPRINDEREA COMUNALA ARAD

Ochiuri are

Orap de damă
mult cucoane, care se fac cu tricotalul ciorapilor sau scama câte ochiuri, facă pentru a termina o pereche de ciorapi de damă. Bărbări voi să ghicească cifra și siguranță. De ochiuri, dar socoteala dacă este vorba de ciorapi din mătase naturală are 2225000 această socoteală au făcând germanii de ciorapi utilizează mașini extrem rapide, dintre care una se din exact 100000 piese și o oră 45 milioane de ochiuri de damă. (RDV).

Intâlnirea Führer—Franco la 23 Octombrie 1940

Ce este torpila

Dacă vizităm o fabrică de torpile, constatăm că fabricarea unei torpile necesită o muncă minuțioasă de o precizie extraordinară. Privită mai atent, fiecare torpilă este un adevărat submarin în miniatură. În momentul când părăsește țevă tunului cu care a fost trasă, torpila își croiește, prin forță proprie, sub apă drumul în contra vântului inamic. Pentru acesta, torpila este prevăzută cu un motor și anumite aparate, cu ajutorul că-

roră se fixează dinainte direcția mersului torpilei. Cu cât aparatele și motorul cântăresc mai puțin și consumă mai puțină energie, cu atât torpila poate duce o încărcătură mai mare de explozibil și cu atât mai nimicitor este efectul ei. Motorul și aparatele trebuie să ocupe cât mai puțin loc; ele trebuie să fie deci pe cât posibil de mici, ceea ce necesită o prelucrare minuțioasă și cât mai precisă a fiecărei piese în parte.

Ziarul „Matin“

Despre jidanul Leon Blum, care câștigă milioane din industria armamentului

Ziarul francez „Matin“ informează pe cititorii săi asupra metodelor pur jidănești de falsificare a bilanșurilor, de câștiguri din război, de ascundere a beneficiilor, în general de trucuri frauduloase.

Ziarul spune că, în timpul guvernării jidanului Leon Blum și a renumitului Front Popular, care a contribuit în mare parte la înfrângerea Franței, s'a fondat o societate metalurgică, cu capital inițial de 50.000 franci.

La începutul războiului, Leon Blum nu a pierdut ocazia să transforme societatea în producătoare de material de război. Capitalul a fost imediat ridicat la 2.500.000 franci, iar câteva luni mai târziu, la 7.500.000 franci. Ca director al societății, a fost numit un prieten al d-lui Blum, se înțelege tot jidan.

El primea 2.500.000 franci anual, sub formă de tantiemă, și anume chiar în anul 1940, când societatea nu mai lucra.

Ziarul „Matin“ informează mai departe, că materialul de război, fabricat de această societate, nu era căuși de puțin corespunzător tehnicii moderne. În ultimul timp s'a făcut o expertiză și s'a constatat că, 50% din produsele acestei întreprinderi nu corespundeau cerințelor materialului, sub forma, sub care era vândut. Acest material prost a cauzat moartea multor soldați.

Guvernul actual francez a dispus o nouă expertiză, în cursul căreia s'au constatat falsificări de bilanșuri și manipulari frauduloase, în dauna statului.

Sud-Estul va fi legat de centrul Europei printr'o cale de comunicație fluvială lungă de 2900 km

Astăzi, când relațiile economice dintre Sud-Est și centrul Europei se intensifică din ce în ce mai mult, căile de comunicație trece să fie și ele de așa fel încât să poată face față traficului dezvoltat. Artera vitală a Sud-Estului este fluviul Du-

nărea. Însă pentru nevoile de astăzi, această cale naturală trebuie lărgită, așa încât să poată naviga pe ea vase de 1000 până la 1200 tone. În afară de aceasta, trebuie modernizate și lărgite porturile și instalațiile de port de pe Dunăre. Până în prezent, tot traficul se concentra numai în câteva puncte. Dar această cale de comunicație va fi o valoare deosebită abia atunci când va fi unită cu marea rețea de căi fluviale ale celorlalte regiuni europene. Astfel s'a început de acum construcția marelui Canal Oder-Dunăre. Prin acesta, se creează o cale de comunicație fluvială cu o lungime de 2900 km., care va face legătura între Marea Baltică și Marea Neagră. Legătura cu principalele regiuni industriale ale Reichului se face prin Canalul Adolf Hitler (spre Slezia Superioară), terminat încă din Decembrie 1939, și prin Canalul Oder-Vistula, în proiect. În proiect este și Canalul Elba-Oder-Dunăre, prin care se lega bazinul dunărean cu regiunile industriale din Niederlausitz, Saxonia și Germania centrală. Dunărea superioară va fi legată cu Rinul și fluviul Weser; astfel spațiul dunărean va fi unit cu ținuturile apusene și nordice ale Reichului. Pe primul plan stă aci construcția Canalului Rin-Main-Dunăre. În noua Europă, Dunărea va fi astfel una dintre cele mai însemnate căi de comunicație. În viitor, produsele germane, înosebi cărbunii, vor fi transportate spre Sud-Est numai pe apă, iar în bazinul dunărean vor apare industrii noi, ale căror produse vor lua și ele calea Dunării.

Actualități germane

In Oslo a fost înființată Camera de Industrie și Comerț germană pentru Norvegia. Cu aceasta, numărul Camerelor de Comerț din străinătate a crescut la 37, dintre cari 17 în Europa și 20 extra-europene.

Marea expoziție a cărții germane, care a funcționat în Madrid în anul trecut, unde s'a bucurat de mare succes, — a fost deschisă de data aceasta în Barcelona. Sunt expuse 3000 de cărți reprezentative din literatura germană modernă, iar primele zile au înregistrat un succes neașteptat.

Universitățile din Breslau, Lipsca, Freiburg, Erlangen, Göttingen, Graz, Innsbruck, Marburg, Tübingen și Würzburg numără peste 200 studenți norvegieni, cari au găsit locuri de practică în clinicele din Oslo și deaceia li s'a pus la dispoziție locuri de practică în Reich-ul German.

I. Krebsz

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 51, Illiala Strada Eminescu Nr. 1 (Edificiul Crucea Albă)

Curăț și vopsește frumos și estin; demiuri, perdeșiuri, costume kaki, haine bărbătești, etc.

Războiul în pictură

O expoziție unică

La muzeul din Saarbrücken, orașul care dela războiului și până la armistițiul cu Franța a fost ținuta unor necontente dueluri de artilerie, s'a deschis de curând o expoziție, care s'a bucurat de cea mai mare atenție, atât pentru caracterul unic al lucrărilor expuse, cât și pentru înalta lor ținută.

După sfârșitul campaniei în Franța, oficialitatea a învitat pictorii să picteze episoadele de război din regiunea aflată între linia Siegfried și linia Mag'not, dela Rhin până la Mosella. Nu se cereau scene de război după vechiul tip, ci sentimentele și senzațiile adevărate pe care le-au cunoscut luptătorii care au dat asalt liniei de fortificații franceze.

Trebuia să se picteze înfățișarea unui peisaj care a suferit mult decât orice parte a Germaniei asprimea și grozăviile războiului. Dacă ar fi fost vorba numai de o acțiune de documentare, ar fi fost de ajuns fotografia. Sunt multe lucruri însă, pe care imaginea fotografică nu le poate reda. Tablourile acestea trebuiau să reprezinte faptele văzute prin prisma artistului.

Ruinele satelor și orașelor, incendiate de operațiile de război, lăsa-te în urmă pustii și părăsite, pământul cu iarba orsă, pădurile sfărtecate, fortificațiile bombardate — atât subiectele pe care și le-au ales pictorii germani.

Înfățișarea ruinelor este aceeași aproape pretutindeni. Prelucrându-ziduri goale, coșuri răsăcite, acoperișuri găurite. Picturi și desene înfățișează case rănite de proiectile, ruine lângă ruine, cât vezi cu ochii. Unele dintre tablourile expuse sunt pictate îndată după bădălie de artiști în uniformă. Cu câteva ore mai înainte ei înșiși au trăit în mijlocul furtunii, ale cărei urme le-au pictat apoi.

Un nou preparat pentru conservarea fructelor

O firmă germană a lansat pe piață nu de mult, un lichid special, care se pretează de minune la conservarea fructelor — în special a merelor — pentru vreme îndelungată. Este vorba de un lichid incolor, fără gust și bine înțeles complet nevătmător pentru sănătate, care a fost pus în comerț sub numele de „Obstal“. Înainte de întrebuințare, lichidul trebuie amestecat cu apă. Fructele, nestrucate, introduse într-un vas în care s'a turnat în prealabil acest lichid, trechese lăsa-te câteva minute, apoi șopase și puse să se usuce. În urma acestui procedeu, ele vor fi acoperite cu o pojghiță subțire, invizibilă, multumită căreia conservarea lor este asigurată. Întrebuințarea noului preparat a dat rezultate excelente. Fructele conservate cu acest preparat nu se usurează, nu și pierd din greutate, își păstrează aroma, într-un cuvânt rămân ca și cum ar fi fost atunci cules. (RDV)

Combaterea tuberculozei în Slovacia

Ministerul de Interne slovac a organizat, pentru combaterea tuberculozei, un laborator ambulant pentru tratamente cu razele Röntgen, după modelul celor germane.

Este interesant de observat că de variat a fost rezolvată problema. Pentru mulți, tema ce li s'a dat a fost o simplă ocazie de pictură. Măturile evenimentelor au fost puse pe pânză în culori potrivite, preferințele au fost lăsa-te să spună cuvântul. Alți pictori lasă să transpire din operele lor o impresie adâncă, sugestivă. Unul dintre acești pictori povestea:

Mă aflam într'o pustietate completă. Mirosea încă a iernii urs, a zădărie răscoală. În timp ce pictam, șobolanii se adunau în jurul meu. Astfel s'a născut tabloul meu...

Sentimentul singurătății, un sentiment apăsător plutește peste multe

tablouri. Ceva a pictat „sara mării“, o întindere cu iarba și benă, în care omul n'avea ce căuta. Unul a pictat înălțimi pleșug singuratece, acoperite cu zăpezi printre care se văd cupolele tururilor blindate.

Această expoziție este cum nu poate mai variată. Există și meșia ca ea să devină monotonă din cauza identității subiectelor. Tablourile expuse dovedesc tocmai contrariul. Artiștii au avut ce să picteze, alături de aceste imagini ale morții și ale distrugerii, câtva dintre cele mai frumoase pecele ale peisajului din Saar. Expoziția aceasta dovedește că este voința de cultură a celui de treilea Reich.

Stația Hendaye dela granița franco-spaniolă

Stația Hendaye se află la granița dintre Spania și Franța, acolo unde munții Pirinei își dau întâlnire cu golful Biscaya. Importanța acestei stațiuni este cu atât mai mare, cu cât servește drept punct de trecere între calea ferată europeană normală și calea ferată spaniolă mai îngustă. În același timp servește drept stație de trafic comercial pentru bunurile transportate pe Ocean sau venind din Spania. Odată cu ocuparea coastei franceze, stația Hendaye a trecut sub conducerea armatei germane; în acest punct nervos al circulației europene, autoritățile militare germane depun muncă titanică.

Odată cu intrarea primelor trupe în aceste teritorii, a fost introdus serviciu german în tehnica și administrația căilor ferate. Inspectori, mecanici, telegrafisti, etc. au fost aduși din toate părțile Reichului pentru a organiza serviciile acestui nod de cale ferată. Funcționarii germani în tunică militară cu banderolă roșie la mână, au preluat supravegherea serviciilor de circulație, continuând totuși să colaboreze cu personalul francez.

Prima misiune destul de grea, care a căzut în sarcina acestor organizatori, — a fost repatrierea maseilor de refugiați, peste granițele spaniole sau în sudul țării spre Bordeaux, odată cu declararea războiului. Tren după tren, au rulat săpă-mâni întregi și și noapte, readucând populația la vechile părăsite. Munca nu a fost ușoară.

A doua misiune a fost reluarea transporturilor de mărfuri, cari au fost părăsite încă din anul 1936. Este vorba în primul rând de traficul de mărfuri destinate Germaniei. Funcționarii germani, cari eu preluat supravegherea stației Hendaye, au fost răspunzători de funcționarea cât mai activă a transporturilor de bunuri economice spre spațiul economic german, ca: piei, lână, minereuri, plută, colonale, migdale, lămâi, portocale, etc. Traficul a fost surprinzător mărit. Astfel, în timp ce în anul 1934-35 au fost transportate abia 7758 tone portocale, în anul 1940-41 au fost transportate peste 250.000 tone. Coloane de prizonieri arabi și mactroni, cum și coloane de muncători francezi, sunt continuu ocupați, — sub paza germanilor — pentru a asigura debarcarea și imbarcarea cât mai punctuală a imenselor cantități de mărfuri ce vin zilnic în stația Hendaye, căci toate trebuie încărcate în vagoane corespunzătoare șinilor franceze.

Dar în stația Hendaye sunt debarcate și încărcate nu numai mărfuri pentru Germania, ci și pentru

Italia, Elveția și celelalte țări europene. Prin aceasta stația amănă câștigă loc de frunte în rețeaua navigației a Europei. Datorită inițiativei și organizației germane, acest punct important a fost recadrat economiei europene.

Importante cantități de mărfuri sunt transportate și din Europa spre Spania, adică în sens invers. Autoritățile germane lucrează la bună camaraderie și-a trăit momentul culminant în ziua istorică de Octombrie, când stația Hendaye a avut fericita ocazie să pregătească întâlnirea Führerului Adolf Hitler cu generalul Franco, eliberatorul Spaniei. Din acest moment stația Hendaye — importantă și până atunci pentru traficul comercial, a devenit importantă și pentru politica europeană.

Conducătorul detașamentelor germane din această stație, un tânăr inspector din direcția căilor ferate muncitor și foarte bun organizator nu va uita toată viața momentele de emoție și încordare ce i le-au căzută așele 48 de ore, în care s'a servit drept cadru al istoricilor tălmăciri amintite mai sus. „A trebuit să depunem muncă la milimetru spunea el zâmbind, „pentru fecaroadă de vagon trebuia să se fi de mai înainte locul destinat, trebuia să se oprească, iar semnalele invizibile de pe persoane, au fost același timp pietre de încercare pentru noi.“

Astfel acești funcționari ai căilor ferate germane au contribuit prin munca lor organizatoare, deslășurată într'o stație din valea Pirinei — la deslășurarea evenimentelor istorice pe cari le trăim astăzi.

Și munca lor a fost răsplătită prin afirmarea ambasadorului german din Spania, care a afirmat satisfacție: „Hendaye a fost la înălțime!“

Citiți Frontul de vest